

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2001. július

BUZÁS ANDOR:

A HÉTKÖZNAPOK NAPLÓJÁBÓL

Bár a falunknak is van menetrendszerinti deles busza, de az alábbi kis beszámoló nyugdíjas utasai: egy másik kisebb település egész más sorsot élő lakosai. Ők is fél tízenkettőkor indulnak haza, s a megérkezésükig tartó félórában az idegen arcok mögött talán mégis közös kis világunk törvényeire, egybecsengő életsorsaira ismerünk.

Ingyenesek

Az ingyenesek a városi végállomáson gyülekeztek már a deles buszra. Elsőnek egy fekete ünneplős, fehér inges öregember, akinek dereka és minden végtagja valószínűtlen szögben illeszkedett. Ezért teljes testével hadonászva beszélt, hogy pillanatokra akár, de föl-fölvehessen valami emberforma tartást. – Azt mondja erre az adjunktus úr – tekintete röpdösött a sortállók arcán, mintha egyenként akarná magához vonzani őket – azt mondja az adjunktus úr, Péter bácsi. Még így mondta, Péter bácsi, a felülvizsgálat teljesen negatív. Megihatja nyugodtan a maga fröccsét is. Az magának kifejezetten jól tesz. Az adjunktus úr igazi okos ember, jó ember... – Az hát, felülvizsgálat! – Horkan föl a most érkezett szomszédasszony. – hát ezt meg mikor ette ide a fene? – nyilall az öregbe. – Talán ki sem mozdultál reggel óta a hatsöcsüből.../nevezett intézmény egy kocsmá/ ahol három éltes hölgy és egy úr serénykedik a pult mögött. – Kell neked a kocsmába az egyetlen szép fekete ruhád, amit majd oda vágsz otthon a székbe, hogy olyan gyűrött legyen, amilyen te vagy? Az ember valami torz vigyáz állásban, merevedik, a sötét ruha váza alatt mintha hirtelen szétomlott volna a teljes test és lélek. Hallgatag cigányasszony áll be a sorvégre. Senki sem tudja, miért jár a városba. Kiflit rág, morzsa hull a cipőjére, s föl is lép oda értük egy galamb. Az asszony célzott köpést indít a galamb fejére, de az időben elhussantja magát. A hallgatag asszony szája lebiggyed, és úgy mered a cipőjére, mintha süket fülekre talált volna egy fontos érvelés. Beáll a busz, nyitja az ajtaját, s ekkor araszol oda szemből két nagyon dagadt, görbe láb, neki – nekiütődve egy himbálózó félkészkosárral. Hordozója a „kétrépás” öregasszony: összekapar időnként valamit, két-három sárgarépát a pincéből, kamrából, kertből, elhozza, s ha nem kell, visszaviszi. Neki van csak joga soron kívül elsőnek felszállni. Két bérletes kisgyerek lép előre, jobb kezükkel a mama félfenekét föltaszítják a lépcsőn, közben a kacskák lábak hézagán át valaki előrecsúsztatja a kosarat is. A kamaszok

visszaballagnak a helyükre. A sofőr tudja, hogy jött még a faluból két fiatalasszony is, teljesjegyűek, az egyik tulipánt hozott, a másik zöldhagymát, őket majd az úton kell

fölvenni, mert előszaladtak, hátha megspórolnak egy megállót. Az öregembernek tegnap még esze ágában sem volt a városba jönni, csak ma hajnaltájt, amikor visszaálmódta az asszony halálának napját. Akkor az adjunktus úr karon fogta a folyosón, leültette egy kis szobában, és igen szépen beszélt vele. Úgy kezdte: – Péter bácsi legyen erős. Most úgy álmodta át a mondatot, hogy: – Péter bácsi, legyen szabad! Öltön szép ruhát, menjen a városba, húzza ki magát az adjunktus úrhoz, csak meggondolta magát, mert nem tudott volna neki mit mondani. Most meg ez a nagyszájú asszony... Aki éppen mellé ült és odasúgta: – Tedd még ezt a három kiflit a fél kiló kenyeredhez. Azt úgyis föleszed még ma. Aztán hajnalok hajnalán gebegnél holnap a boltba, úgy zörögnek a csontjaid, hogy fölébreszted a kutyát, és a csaholástól nem tudok aludni. – Megfizetem – morogja az ember. – Múltkor adtál sóskát. – persze – mondta az ember – sóskát. – Mi az, hogy persze – hát persze! – reccsenti az asszony. A tulipános meg hagymás menyecskét együtt vette fel a sofőr vagy kétszáz méterre az első megálló ellőtt. A megtekert kis mákdaráló olcsóbb bilétát nyelvelt föl, megmenekült két kötés hagyma ára. – Azért még csak eljövök – gondolja az öregember – de akkor nem eszel a busszal megyek haza.. Amikor beér a deles busz s abbamarad a morgása, akkor kezd rá a harang. Mintha az ingyenes öregek városi zarándoklatairól megtérteket köszöntené, és mivel kicsi a falu, a legtovább lakót is elkíséri a harangszó hazáig.

Miről volt szó a ZSBK júniusi taggyűlésén?

A Zsongorkő Baráti Kör elnökének munkahelyi elfoglaltsága miatt, Sándor Tibor ügyvivő köszöntötte a résztvevőket és vendégüknek Balogh Gergelynének adott szót. Rozika elmondta a kérésének okát, miszerint el kívánja mondani a Baráti Kör tagsága előtt, hogy a horvátországi kirándulás végén őt és néhány családtagját, rokonát egy baráti kör tag megjegyzésével durván megsértette.

Mivel úgy érezték, hogy az utazás során a szervezőtől sem kaptak kellő elégtételt, nem hagyhatják az esetet szó nélkül. Az elmondottak kapcsán némi vita kerekedett. Sándor Tibor válaszában elmondta, hogy sem akkor, sem most nem érzi, hogy a magáról megfélekezett útitárs szándékosan meg akart volna bántani bárkit. Ő, mint a csoport vezetője nem kívánta a kirándulás végén a társaság jó hangulatát egy meggondolatlan elszólás miatt elrontani. Az esetet sajnálatosnak

tartja és szeretné, ha minden érintett levonná a tanulságot belőle, és mielőbb túltenné magát rajta.

A következő hozzászóló Horváth Jenő, a környezetvédelmi munkacsoport vezetője volt. Röviden ismertette a csoport elmúlt havi tevékenységét.

Dani Béláné a Nyugdíjas klub munkájáról számolt be. Elmondta, hogy az énekkaruk a nyári hónapokban is fellép, folyamatosan kapnak meghívásokat.

Az őszi folyamán szeretnék Ópusztaszerre ellátogatni, már most elkezdtek a kirándulás szervezését. A költségeket a Baráti Kör támogatásából fedezik.

Kőszegi János felszólalásában hiányolta a Szöllősi Hírek fejlécéről a Zsongorkő Baráti Kör emblémáját. A felelős szerkesztő válaszában elmondta, hogy új formát próbálnak adni a lapnak, ez a jelenséget csak átmenetinek tartja.

Kevés a szó: szép volt!

Amikor június 19-én fél hatkor gyülekezni kezdett az ötvenfős társaság a helyi buszmegállóban, és a sok utazótáska között az őszi időben toporogtunk a buszra várva, úgy hiszem kevesen tudtuk elképzelni, hogy mi vár ránk a következő öt napban. Horvátországba a tengerpartra indultunk!

A tengerparti Crikvenica nevű településnek, ahova délután megérkeztünk – mintha csak megrendeltük volna- igazi nyári napsütés várta a csoportot. Miután szálláshelyünket elfoglaltuk és a csomagjainkat is helyére raktuk, első utunk természetesen a pár percre lévő tengerhez vezetett. A bokáig érő hideg, de hihetetlenül tiszta vizet „kóstolgattuk”, volt aki rögtön fürdőruhára vetkőzve meg is mártózott. Megállapítottuk, hogy tényleg olyan sós, mint ahogy azt idehaza mondták.

A következő napokban tett kirándulásaink a környező településeken: Fiume magyarok által épített kikötője, néhány magyar vonatkozású műemléke, Abázia gyönyörű üdülőtérülete, Lovrán óvárosának szűk sikátorai csak bemelegítő volt ahhoz a látványhoz képest, ami a Plitvicei tavaknál várt ránk. A kristálytisza vízzel, a part mellett úszkáló halaival, a csodálatos vizeséseivel elkápráztatott bennünket.

„Idegenvezetőnk” Sándor Tibor a programok összeállítója, a sokszor már nagyon fáradt csapatot nem kímélve, (néha nehezen elfogadva) sürgető szavaival további látnivalók bemutatására invitált.

Most már tudjuk, hogy igazságtalanok voltunk, mert ő csak, azt akarta, hogy mi minél több élményben részesüljünk. Amit láttunk az csak egy kis ízelítő abból a kínálatból, amit Horvátország s a csodálatos Adriai tenger adni képes.

Köszönjük!!!

Kis Lászlóné

Horvátországban jártunk

A közelmúltban (2001. jún. 19-23.) a Zsongorkő Baráti Kör szervezésében Horvátországba, Crikvenicába látogattunk. Amíg otthon esett és hideg volt, Zágrábnál kisütött a nap és meleg lett. Habár az út hosszú volt, jó hangulatban tettük meg. Az utunk gyönyörű tájakon vezetett. Sok órai utazás után érkezünk meg Crikvenicába. A nyaralóink meredek partoldalon emelkedtek és a kilátás a tengerre varázslatos volt. Megérkezésünk után berendezkedtünk szobáinkban, és megismerkedtünk a környékkel, a tengerparttal.

Másnap újra buszra szálltunk és ellátogattunk Rijekába (Fiume). Az úton szép kilátás nyílt a Bakar öbölre, ami Frangepán emlékeket őriz. Innen néhány kilométerre megpillantottuk a Rijekiai olajfinomító lángját és a hajógyárat, ami Európa legnagyobbjai közé tartozik. Rijeka csodaszép, reneszánsz és klasszicista stílusban épült város. Érdekesen keveredik a mediterrán és a mérsékelt öv hatása, ami rendkívül hangulatossá teszi a várost. Áthaladtunk a Városkapun, láttunk ortodox, jezsuita és keresztény templomokat, pl. St. Maria Salute templom. Még egy érdekességet szeretnék megemlíteni, ez pedig a halpiac volt. Láttunk cápauszonyt, kagylót, rákokat, tintahalakat, ráját és olyan különleges halakat, amelyek nálunk nem ismertek. Rijeka után Opatíába

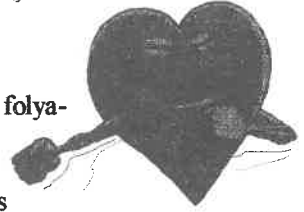
látogattunk, ami szintén egy tenger melletti város és a turizmusból él. Opatia mellett van egy kis városka, Lovran, ami gesztenye és babérerdeiről is híres. Utcái közül néhány a római korból maradt fenn. A várost egyik oldalról hegyek, a másiktól víz, a tenger öleli. Hazafelé menet Crikvenicába átmentünk a KRK szigetre, egy rövid pihenőre. Ezen a délutánon szinte mindenki megmártózott a tenger hús habjaiban, miután „elkergettük a jegesmedvéket”. Nagyon hideg volt a víz és nagyon sós, de gyönyörű tiszta és kék. Június 21-én ellátogattunk a Plitvicei tavakhoz. Ez egy lagúna- és tórendszer egy természetvédelmi területen. Több mint 10 km-t sétáltunk hol tavak mellett, hol pedig a vízesés forrása felett, ahol a lábunk is vizes lett. Csoda volt amit ott láttunk, a természet csodája. Még egy rövid sétahajókázáson is részt vettünk pihenőként. Este újra megkíséreltünk fürdeni a tengerben, de nem sokat melegedett. Utolsó nap Crikvenicába mentünk a városba, ahol elköltöttük az összes megmaradt pénzünket. Utoljára mártóztunk meg a tengerben és mindenki megnyugodott, hogy nincs fölösleges kunája, amit hazahozhatnánk.

Akikkel azóta találkoztam a társaságból mind egyetértettünk abban, hogy szívesen visszamennénk. Talán lesz jövőre is egy lehetőség. *Talán...*

Kószó Zsanett

Tudja-e Ön?

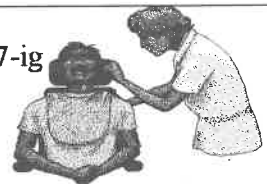

- ❖ Hogy a szív működése nélkül nincs élet. A szív az a „pumpa” amelyik az éltető folyadékot, a vért állandó keringésben tartja az emberi (és állati) szervezetben. A szív már a 6 hetes magzatban lüktet, tehát jóval a születésünk előtt is „dolgozik”.
- ❖ Hogy percenként átlagosan 72-szer húzódik össze a szív. Ettől persze normálisan is vannak eltérések, de azt mondhatjuk ez naponta több mint 100 ezer, évente 38 millió dobbanást jelent. Egy-egy szívösszehúzódás 50-70 cm³ vért (fél-háromnegyed deci) továbbít, azaz percenként 3,5-5 litert forgat meg, amelyik közel a teljes vérmennyiséggel egyenlő.
- ❖ Hogy normális esetben a szív lüktetése egyenetlen, vagyis egy-egy dobbanás között azonos idő telik el. Szaknyelven ezt ritmikus szívverésnek nevezik. Lassabban ver a szívünk teljes nyugalomban, alvás közben. Gyorsabb a működés fizikai tevékenység, izgalom, láz és többféle betegség esetén.
- ❖ Hogy ritmuszavarról akkor beszélünk, ha a szívverés eltér a normálistól. Ez lehet ritmikus azaz egyenetlen, vagy nem ritmikus, tehát egyenetlen. Az utóbbi esetben az egyes szívösszehúzódások között eltérő időközök vannak.
- ❖ Hogy az egyenetlen szívverés is lehet kóros többféle betegség esetén, például ha nagyon gyors, vagy akár nagyon lassú. Sokszor a szabályos, egyenetlen működés közben egy-egy szabálytalan időben történő összehúzódás észlelhető, máskor a szívverés teljesen egyenetlen, vagyis a „pumpa” össze-vissza ver.
- ❖ Hogy a rendetlen szívdobogás nem feltétlenül szívbetegség jele, teljesen egészséges embereken is előfordul. Például ki ne tapasztalta volna, hogy hirtelen érzelmi inger, ijedtség, stressz esetén „nagyot dobban” a szív. Na, ez például egy rendetlen dobbanás az egyébként egészséges szíven. Máskor az emberek nem érzik meg, nem is észlelik a szabálytalan szív működést.
- ❖ Hogy nagyon sokféle ritmuszavar van, és ezeknek az oka is sokféle lehet. A zavar okának és típusának megállapítása az orvosok feladata. Gyakran a szakember dolga sem könnyű, többszöri, bonyolult vizsgálattal lehet a kórismét tisztázni. A vizsgálat első lépése a szív meghallgatása, majd az EKG készítése. Ezt követik szükség esetén további műszeres vizsgáló-eljárások.
- ❖ Hogy a ritmuszavart nem kell mindig feltétlenül kezelni. A ritmus szabályozására sokféle gyógyszer van forgalomban. Másik lehetőség a szívritmus-szabályozó készülék (pészméker) beültetése. Néha szívűtéssel lehet megszüntetni a veszélyes ritmuszavart.

Dr.Pallós Zoltán háziorvos

A Mozgáskorlátozottak Baranya Megyei Egyesülete közli, hogy 2001. júliusi bevezetéssel tervezi a mozgáskorlátozott gyermekek szülei részére szervezett önfelnevelő előadássorozat megindítását.
Jelentkezni a 06/72/310-903-as telefonszámon lehet, vagy személyesen az egyesület Pécs, Tüzér utca 1 – 3. sz. alatti irodájában hétfő, szerda, péntek 8,30 – 12,30 –ig, illetve levél útján lehet.

Figyelem! Dr. Gömörly István fogszakorvos szabadságon lesz augusztus 6-tól 17-ig
Helyettese: Dr. Bubori Lajos.
Rendel: Uránvárosi rendelőintézet 3. emeletén.
Hétfőn, szerdán, pénteken délután, kedden, csütörtökön délelőtt.

Szöllősi Hírek

Készült 500 példányban.
Felelős kiadó: Holota Jenő, Felelős szerkesztő: Sándor Tibor
Szerkesztőség: Kővágószőlős, Szechenyi u. 4/1
Nyomdai munka: Agora Nyomda Pécs

GRATULÁLUNK!

Ádám László úr, községünk népszerű boltvezetője és egyben a pécsi Szövetkezet Igazgatósági tagja a napokban, a kiemelkedő gazdasági és szövetkezeti munkájáért

„SZÖVETKEZETI ÉRDEMÉREM”

kitüntetéssel kapott.

A Budapesten átadott, komoly feltételek teljesítéséhez kötött kitüntetéssel és a velejáró jutalmat a megyéből csak három személy vehette át. További sikeres munkát kívánunk neki és szorgalmas csapatának.
Csak így tovább „ÁFÉSZ LACI”!

Gondolatok az EU csatlakozásról.

Előre kívánom bocsátani, hogy sem elkötelezett híve, sem feltétlen elutasítója nem vagyok hazánk EU csatlakozásának.

Jelenleg még magam is bizonytalan vagyok abban, hogy akarjam-e ezt a folyamatot. Határozatlanságomban több tényező játszik szerepet:

Mint vállalkozó, félttem az ország kis és közép vállalkozásait, természetesen beleértve a saját cégünket és dolgozóinkat is. Üzleti kapcsolataim révén elég széles körben ismerem a vállalkozásunknál sokkal erősebb cégek vezetőinek a csatlakozással kapcsolatos többségében pesszimista véleményét. Gazdasági önkormányzatnál betöltött tisztességéből adódóan több neves szakember előadását, véleményét volt alkalmam megismerni, de sajnos ez sem erősítette meg elkötelezettségemet. Annak, hogy mégis leírom az e témáról felmerült gondolataimat az adja az apropóját, hogy megpróbáljak másokat is ez ügyben gondolkodásra bírni. Fontosnak tartom, hogy a csatlakozásról szóló népszavazás idejére, a döntésre kényszerített emberekben, alakuljon ki egy meglehetősen tiszta kép e folyamat előnyeiről és hátrányairól. Annak ellenére, hogy a csatlakozás témája állandóan napirenden van, vaskos kötetek, elemzések jelennek meg róla, a lakosság szerintem mégis tájékozatlan. Meg vagyok győződve, hogy ha végeznének a lakosság körében egy felmérést arról, hogy ez a folyamat milyen következményekkel jár majd hazánk számára, kevesen tudnának erről érdemi véleményt alkotni. Ez a tájékozatlanság nem az állampolgárok hibája. Az öles dokumentumok, ha el is jutnak a széles rétegekhez, a nyelvezetük miatt nem feltétlen keltenek érdeklődést. Pedig a döntés nagyon fontos, hisz jövőnk további alakulását fogják befolyásolni negatív vagy pozitív irányba. Mindkettőre vannak példák az Európa Unión belül.

Nekünk lakosoknak és a gazdasági élet szereplőinek még van időnk a gondolkodásra, mert a Göteborgba tartott EU-csúcs a kormány elbizakodottsága ellenér, csak céldátumot jelölt meg, ami egyáltalán nem jelent csatlakozási időpontot. Az EU tagállamoknak a döntésig még sok belső dolgot kell elrendezniük, ami időigényes. A kormányt viszont sürgeti az idő. Reformok sorozatát kell végrehajtani a megfele-

léshez. Ez irányú elmaradottságát jól példázza a Brüsszeli tanácskozás, amely három csoportba sorolta az előcsatlakozó országokat, ahol mi magyarok csak a második csoportba kerültünk.

A következőkben egy-két szakértő által megfogalmazott gondolatból merítve próbálom kérdések formájában alátámasztani az eddig leírtak fontosságát.

Az EU bővítési folyamat beindult, szinte megállíthatatlan. Kérdés, hogy kinek hoz hasznot, a csatlakozóknak, vagy a befogadóknak?

Lesz-e módunk a lakosság, az ország érdekében alakítani a folyamatot?

Tudunk-e hatni az ellen, hogy a fogyasztók és a munkavállalók ne kerüljenek kiszolgáltatott helyzetbe a multinacionális cégekkel szemben?

Felmorzsolják-e ezek a mamut cégek a magyar ipart és a mezőgazdaságot?

A környezetvédelmi és a közegészségügyi korlátokat be tudjuk-e tartatni ezekkel a cégekkel?

Tud-e a magyar gazdaság ágazatokon belül úgy koncentrálni, hogy versenyképes legyen?

Ez a törekvés milyen éles verseny helyzetet fog teremteni és mennyi vállalkozás esik áldozatul ennek?

A magyar ipar és a mezőgazdaság mekkora része tud a gazdasági életben érvényesülni?

Nyilvánvaló, hogy csak azok a vállalkozások tudnak életben maradni, akik strukturálisan megfelelnek az uniós elvárásainak és elégséges lesz a tőkeerjük a megkövetelt fejlesztésekhez.

Itt építik-e fel a multik a megszűnt cégeket pótló üzemetek, vagy csak behozzák a saját maguk által előállított hiányzóvá vált termékeket?

Utóbbi esetben mi lesz a sorsa a megszűnt üzemekben foglalkoztatott dolgozóknak?

Megmarad-e a szuverinitásunk, a nemzeti önrendelkezési jogunk?

A magyar gazdaságot és rajta keresztül a foglalkoztatottakat lehetne féltő kérdéseket még hosszan lehetne sorolni. A globalizáció esetlegesen bekövetkező káros hatásai után vizsgáljuk meg, hogy milyen feladatokat kell megoldani a szakértők szerint a kormánynak e káros hatások megakadályozása, befolyásolása érdekében. Elengedhetetlen az önkormányzati és az államháztartási reform átdolgozása mellett az alkotmány módosítása. Olyan jog-

harmonizációt kell végrehajtani, amely beilleszkedik az uniós jogalkotásába. Meg kell változtatni a jelenlegi centralizációs szisztémát és decentralizált, regionális egységeket kell létrehozni. Mivel az uniós régiókban tud gondolkodni, és csak ehhez köti a fejlesztési források adását, sajnos fel kell adnunk a megyékben való gondolkodást. A kormány központi pénzelosztó politikáját úgy kell kialakítani, hogy ne a megyék közti rivalizálást erősítse, hanem a régiókba való összefogást ösztönözze.

Fel kell számolni a Budapest központiséget, a fontos funkciókat és a fejlesztési forrásokat szét kell osztani a kialakuló régiók között. Csökkenteni kell a régiók és a Budapest közti különbséget.

Meg kell teremteni a tudásalapú gazdaságot. Ki kell sürgősen nevelni a magas szintű műszaki értelmiséget, biztosítva azt, hogy ez a réteg ne csak a fővárosban tudjon érvényesülni.

Ebből adódóan, többszörösét kell fordítani az oktatásra és a nevelésre.

Biztosítani kell, hogy az informatikai eszközök rendelkezésre álljanak és azokat használni is tudják.

Fel kell készíteni a lakosságot és a vállalkozókat a bekövetkező változásokra.

A negatív hatások kiszűrése érdekében meg kell vizsgálni a sikeresen működő uniós országok által tett védelmi intézkedéseket.

Látni kell, hogy a multinacionális cégeket a profit motiválja és ennek ma egyik útja a piac bővítése. Nem várható el tőlük, hogy önmagukat korlátozzák. Esetleg a piaci versenyben kölcsönösen korlátozhatják egymást, de ez a piaci verseny nem jelent számunkra biztositékot.

A politikusoknak, a tudósoknak és a gazdasági élet szereplőinek össze kell fogni, hogy a folyamat értelmes mederben legyen tartható, és a kedvező hatásából részesedni tudjunk.

Leírt gondolataimmal nem szándékok befolyást gyakorolni senkire, a döntés mindenkinek saját joga és kötelessége. Azt kell mérlegelnünk, hogy a várható pozitív következmények megérik-e a velük járó áldozatot.

Horváth Jenő

Tengerentúli találkozások

Június elején a Paksi Atomerőmű Rt., a Radioaktív hulladékokat Kezelő kht. és a témában érintett települések képviselőiből álló küldöttség tett hivatalos látogatást Kanadában és az USA-ban. E látogatásnak különösen nagy jelentősége volt a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás résztvevői számára, mivel két helyszínen is (lásd az alábbiakban) a nagyaktivitású radioaktív hulladékok (kiégett fűtőelemek) végleges tárolójának kutatását illetve átmeneti tárolásának módját ismerhették meg.

A hosszú program első állomása a Pinawaban található földalatti kutató laboratórium volt. Ezen a helyszínen kutadják azt a gránitmezőt (kanadai pajzs), amely az ország jelentős részén homogén formában fellelhető. Az eddig beszerzett és a későbbiekben nyerhető adatok és eredmények alapján döntenek majd az elhasznált üzemanyag elhelyezésének végleges helyszínéről. A remek előadások során többször hangsúlyozták, hogy az itt nyert eredmények egyszerűen kiterjeszthetők a gránitmező bármely pontjára, így a végleges tároló elvileg bárhol megépíthető. Kiemelték továbbá, hogy a kutatási helyszínt nem fogják tárolásra használni. Kanada – a sok reaktor és a kis méretű üzemanyag miatt – több millió elhasznált fűtőelemmel rendelkezik. Ezeket 5-6 évig vizes medencékben, majd föld feletti, levegővel hűtött átmeneti száraz tárolókban helyezik el. Ezek hatalmas beton szerkezetek, amelyek kellő biztonsággal elszigetelik a sugárzó anyagot a környezettől. Előadóink ismertették a jogi, hatósági és lakossági kapcsolatrendszer is, kiemelve a köz-meghallgatások szerepét és a visszacsatolások figyelembevételét. Érdekes, hogy a kutatási helyszínt nem „foglalta le” az állam, hanem 2011-ig az AECL bérlői Manitoba tartománytól. A helyi elfogadottság pozitív, ugyanis a bázis munkalehetőséget biztosít az itt élőknek. Az elméleti felkészítés után került sor a felszíni létesítmények (mágnita-elemző, hitelesítő, geológiai és informatikai laboratóriumok) megtekintésére. A szükséges védőfelszerelésbe beöltöztetve készültünk a mélybe való leszállásra, hogy szemügyre vegyünk a fúrások helyszínét, ahol a különböző szinteken más-más irányú vizsgálatok folynak. A-240 m szint elsősorban a nuklidvándorlási, töredezettségi kutatások helyszíne; míg a -420 m szinten a bányászati módszerekkel végzett kőzetkiemelés stabilitását, a tömítési jellemzőket vizsgálják a legmodernebb eszközökkel. Itt nukleáris anyaggal is végeznek kísérleteket az erre a célra elkülönített részben. A hazánk és Kanada között fennálló több éves szakmai együttműködés újabb jelentős állomása volt ez a látogatás. Sajnos tény, hogy az uránbánya 1997-es bezárása után kanadai partnerünknek is ki kel-

lett vonulnia az uránbánya mellett fellelhető bodai agyagkö vizsgálatát célzó programból.

A körút második állomása a Pickering Atomerőmű volt. A nyolc blokkal rendelkező telephely első négy egységét 1971 és 1973, az újabb blokkokat 1982 és 1985 között helyezték üzembe. A CANDU blokkok mind-egyike 540 MW teljesítményű. Tudomással bírtunk arról, hogy az első kiépítés négy blokkját 1997-ben (üzemeltetés-szervezési okok miatt) átmenetileg leállították. A négy újabb blokkon szerzett tapasztalatokkal felvértezve várhatóan 2003-ban kerül sor az első négy egység újbóli indítására. Mindezeket az erőmű látogatóközpontjában tartott előadás során az erőmű vezetése is megerősítette. Átfogó ismereteket kaptunk a radioaktív hulladékok kezeléséről és a lakossági kapcsolatokról is. A társadalmi elfogadottság jó, az információcsere nyílt és folyamatos. Szervezetlen, kissé túldramatizált biztonsági ellenőrzések után tettünk látogatást a telephely hulladékkezelő létesítményében, ahol alkalmunk volt tanulmányozni az elhasznált üzemanyag száraz tároló konténerbe kerülését, majd azok átmeneti tárolását. A projekt első fázisa 1995-től működik, kapacitása 700 konténer, amelyek mindegyike 384 db köteget tartalmaz. A második fázis várhatóan 2007-ben kezdi meg működését, kapacitása 800 konténer lesz. A vizes tárolóba kerülnek az acél-beton-acél szerkezetű konténerbe a fűtőelemek, majd abban részben víztelenítik azokat. Ezt követi a műhelybe való átszállítás. Itt a fedél felhegesztése után vákuumos szárítás következik, majd héliummal való feltöltéssel ellenőrzik a tömörséget. A manipulációs csonkokat is lezárva végleg elszigetelik a külvilágtól az üzemanyagot. Utolsó ellenőrzések, festés, a NAU biztonsági eszközeinek elhelyezése után kerül át egy speciális szállítóeszköz segítségével a konténer az átmeneti tárolóépületbe, ahol a remanens hőtől kellemes a klíma

/folytatás a 7. oldalon/

/Folytatás a 6 oldalról/

Tengerentúli találkozások

Első látásra megdöbbentő volt számunkra, hogy ebben a műhelyben a dolgozók, nem viselnek semmiféle sugárzás elleni védőfelszerelést. Kérdésünkre elmondták, hogy a megengedett háttérugárzástól nem magasabbak itt sem a mért értékek, ezért nem kell viselniük ilyen felszereléseket. Nem feledve a beléptetéskor a biztonságiaknál tapasztalt zűrzavart, kis szorongással készültünk a telephely elhagyására. Várakozásaink igazolást nyertek, mivel a négy sugárkapuból csak egy működött. Ezen az egy berendezésen osztoztunk a az erőmű ellenőrzött zónájából érkező dolgozókkal, ráadásul a már túljutott társainkat nem engedték ki az épület elé, így sikeresen eltorlaszoltuk a dozimétereket tároló rekeszeket a helybélieliek elől. A szakmai élmény viszont elsőrangú volt. A harmadik állomásunk a Calvert Cliffs Atomerőmű volt. A telephelyen kettő, egyenként 880 MW teljesítményű nyomott vizes blokk üzemel, amelyek 1975-ben illetve 1977-ben kerültek üzembe. Választásunkat az motiválta, hogy az USA-ban elsőként ezek a blokkok kaptak engedélyt az élettartam meghosszabbítására. Az eredeti üzemeltetési engedélyek 2014-ben és 2016-ban jártak volna le (negyven év múltán), de az NRC 2000. márciusában az engedélyeket 2034-ig, illetve 2036-ig hosszabbította meg, további 20 évvel. Már hónapokkal korábban is nehezen indult a látogatás előkészítése, ami a későbbiekben tovább romlott. Többszöri levélváltás, telefonálás után sem volt hajlandó az erőmű konzultációs partnereket biztosítani a delegáció számára. Ennek ellenére a látogatás mellett döntöttünk. Meglepetésünkre a látogató központ előtt két személy várt bennünket, nyilván valaki az erőmű illetékesei közül meglátta az elzárkózásban rejlő kommunikációs veszélyt. Egy ilyen negatív eseménynek híre megy a szakmán belül, rossz színben tüntetheti fel a passzív partnert. A helyszínen ismereteket szerezhettünk az erőmű általános üzemeltetési kérdéseiről és a kiégett üzemanyaggal kapcsolatos tevékenységekről. Információkat kaptunk az erőműnek a térségben betöltött munkaadói és villamosenergia-ellátási szerepéről. Kissé késve érkezett a harmadik előadó, aki az élettartam- hosszabbítás műszaki, gazdasági és hatsági

oldalát mutatta be. Szavaiból azt lehetett kihámozni, hogy egyáltalán nem volt és nem lesz a hatósággal való együttműködés, néhány év alatt rendeződik az engedélyeztetés. A műszaki kérdések megoldására külön program intézkedik, a várható költségek az erőmű jelenlegi értékének 1 %-át teszik majd ki. Könnyű belátni, hogy az előadó vagy nem volt birtokában megfelelő adatoknak, vagy nem adhatta ki azokat. Információink szerint az egész programot egy külső cég hajtja végre, így az erőmű és a kivitelező közötti megállapodás számos adatot bizalmassá tehet. A teljesség kedvéért megemlítem, hogy az erőműhöz vezető út mellett táblák vannak az alábbi feliratokkal: Felelősség, Biztonság, Bizalom, Nyitottság.

Néhány szót kell szólni a program kulturális, turisztikai élményéről is. Rövid ott tartózkodásunk alatt megcsodálhattuk Toronto felhőkarcolóit, gigantikus méretű tv tornyát, amelyből a kilátás lenyűgöző volt. Hasonló élményt nyújtott a Niagara vízesésnél tett látogatásunk is. Átutazóban New York városában néhány órát töltöttünk csupán, de ez idő alatt sikerült néhány fontosabb közintézményt (Kereskedelmi világbank) közelről is megtekinteni. Látogatásunk utolsó állomásaként Washingtont kerestük fel. A bő egynapos otlétünket a város nevezetességeinek megtekintésével töltöttük el.

A hosszú fárasztó utazást kárpótolták a látottak és szakmailag is új ismereteket adott valamennyiünknek.

Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás

**800 #-öl építési terület a Sajgóban,
melyre iker és szülő ház építhető.**

Érdeklődni: 72/449-935 telefonon lehet

**Egyszer használt 20 l-es műanyag élelmiszeripari
kannák 200 forintos áron eladók.**

**Kővágószőlős Ady E. út 7 sz.
17 óra után. Horváth J.**

TERÜLETFEJLESZTÉSI HÍRLEVÉLBŐL

A Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács (BMTT) a decentralizált területfejlesztési pályázatok közül idén elsőként a CÉDE (céljellegű decentralizált) keretre írt ki pályázatot, amelyben döntés is született a június 6-ai ülésen. A jól bevált gyakorlatnak megfelelően a gyors és hatékony döntéshozatal érdekében ezúttal is kiemelkedően fontos szerep jutott a kistérségeknek, ami azt jelenti, hogy olyan határozati javaslat került a tanács elé, amelyet előtte a kistérségek képviselői megvitattak. A döntéshez módosítani kellett a támogatási feltételeket, ugyanis a területfejlesztés kedvezményezett térségeiről szóló kormányrendelet megváltoztatta hat baranyai kistérség besorolását. A korábban egyszerűen hátrányos Komló és Mohács kistérségek, illetve a háromszorosan hátrányos Sásd, Sellye, Siklós és Szigetvár kistérségek átkerültek a kétszeresen hátrányos kistérségek táborába, ezért a támogatás felső határáról szóló BMTT határozat módosítani kellett. A CÉDE támogatási forrás szűkössége miatt a pályázók többsége az igényelnél sajnos alacsonyabb összegű dotációt kapott. A CÉDE keretre 176 pályázat érkezett az önkormányzatoktól, az igényelt támogatás nagysága több mint 440 millió forint volt. A BMTT-nek mintegy 258 millió forintról volt lehetősége dönteni. A továbbiakban részletes kimutatásban tallózhat, amelyből kiderül, hogy kistérségi bontásban, melyik önkormányzat, mennyi támogatást kapott, s milyen célra.

(Csak néhány szomszédköztség a támogatottak közül/

Bakonya: Polgármesteri hivatal felújítása. 1.000.000.- Ft

Bicsérd: óvoda felújítása, bővítése 4.800.000.- Ft

Boda: közösségi épület felújítása 2.700.000.- Ft

Bükkösd: művelődési ház felújítása 1.460.000.- Ft

Cserkút: útfelújítás 1.900.000.- Ft

Hetvehely: körjegyzőség épületének felújítása 2.300.000.- Ft

Orfű: faluház, falugondnoki iroda felújítása 1.480.000.- Ft

Decentralizált területfejlesztési pályázatokra az idén megközelítőleg 1 milliárd forint áll a Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács rendelkezésére, ami 13,6 százalékkal kisebb összeg, mint a tavalyi. Területfejlesztési célelőirányzatra (FTC) 235, 9 millió forintot, céljellegű decentralizált támogatásra (CÉDE) 264 millió forintot, „oszt szét” a tanács a sikeresen pályázók között.

FTC pénzekkel a területfejlesztés szempontjából kedvezményezett térségekben, településeken megvalósuló fejlesztések, e térségek fejlődését előnyösen befolyásoló, illetve a megyei fejlesztési program keretében megvalósuló beruházások, programok támogathatók.

TEKI támogatást területfejlesztési szempontból kedvezményezett térségben működő, illetve területfejlesztési szempontból hátrányos helyi önkormányzatok pályázhatnak. Ennek érdekében a BMTT a rendelkezésére álló keret terhére támogatást adhat a településeken vagy ezek egyes területein a termelő infrastruktúra kiépítéséhez, a bel- és külterületen meglévő termelő infrastrukturális hálózatok felújításához, fejlesztéséhez, beleértve a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges be- és összekötő utak építéséhez, felszíni vízelvezető rendszerek kialakításához, felújításához, holtágak rekonstrukciójához. Támogatást nyújthat többek között előkészítéséhez..., a tűrizmushoz, a természetvédelemhez, a szociális foglalkoztatáshoz kapcsolódó önkormányzati fejlesztésekhez. Újdonság, hogy idén az önkormányzatok tulajdonában lévő és az alapfeladataik ellátásához kapcsolódó intézmények beruházásai (iskolák, óvodák, orvosi rendelők építése, felújítása), valamint a FTC-ből ebbe a keretbe átkerült településrendezési tervek készítése és céltámogatásba részesülő beruházások kapcsolódó támogatásának lehetőségével bővült a TEKİ keret.

CÉDE támogatásra csak helyi önkormányzatok pályázhatnak. A pályázat célja a társadalmi, gazdasági térbeli esélyegyenlőségek megteremtésének elősegítése. Ennek érdekében a BMTT a rendelkezésre álló keret terhére támogatást adhat a helyi önkormányzatok feladatainak ellátásához kapcsolódó, a felhalmozási kiadások körébe tartozó, a költségvetési rendeletben szereplő beruházási és felújítási munkálatok finanszírozásához. A támogatás mértéke egy település önkormányzata részére maximum 3 millió forint, több település összefogásával megvalósuló fejlesztés esetén maximum 10 millió forint, ez azonban településenként nem haladhatja meg a 3 millió forintot. CÉDE támogatás csak önkormányzati tulajdonban lévő tárgyi eszközök létesítésére, felújítására megszerzésére fordítható, vagy önkormányzati körön kívül, de önkormányzati feladatellátást szolgálva. A támogatás vissza nem térítendő tőkejuttatás.

REN D Ő R S É G I H Í R E K

Május hónapban az alábbi bűncselekmények történtek Kővágószőlősen:

A sajtóban is megjelent golgotai papírhulladéklopás, amit sikerült tetten érni.

Gy. P. kővágószőlősi lakost ért lopás, melynek elkövetési módszerét a tanulságok levonásával ismertetném.

Egy feltehetőleg Opel típusú szgk-val érkeztek az elkövetők a ház elé a kijövő tulajdonost a nevében szólították majd arra hivatkozva, hogy hozták neki valamit a házba mentek, ahol a tulajdonos egyéb elfoglaltságát " amit az elkövetők adtak neki " kihasználva meglovasították az értékeit.

Az elkövetők közül az egyiknek feltűnő fém foga volt elől.

Itt szeretnék kérni mindenkit, hogy ha idegen érkezik bármilyen ürüggyel, a házba még véletlenül sem szabad beengedni, ha lehet a kapunál kell az ügyleteket lebonylítani. K.L. Parrag-dűlői hétvégiház tulajdonosa tett feljelentést, hogy a telkén lévő alumínium lemezeket eltulajdonították.

Végül az ércdúsító üzemből ismét színesfémeket loptak viszonylag nagy értékben. A fenti ügyekben a nyomozás még tart és kérem a lakosságot, aki ezzel kapcsolatban bármilyen felvilágosítást tud adni, jelezze felém. Előre is köszönöm.

Több helyről kifogásolták, hogy mi szükség volt búcsúkor az útlezárásra. Az előzetes megbeszélések alapján határozunk úgy, hogy ezt a biztonságot nyújtó megoldást választjuk.

Az elképzelés az volt, hogy a búcsú helyszínén mivel valahol ez a gyerekeknek szól, előfordulhat a szülő kezéből magát kiszakító gyerek elfutása, gyerekek egyik- helyről a másira való futkározása. Az átmenő forgalom nagyon balesetveszélyes helyzetet idézett volna elő, ezért alkalmaztuk az útlezárást. Akinek ezzel kellemetlenséget okoztunk, attól ezúton is elnézést kérek, de remélem megértik, hogy a jövőben a biztonság miatt ezzel a megoldással fogunk élni.

CZ.A. zls.
körteti megbízott

Unaloműzés

A legjobb időtöltés egy meleg nyári délutánon, hűsölni az árnyékban, beszélgetni, viccelődni, és persze jókat enni, inni. Ezt a fajta időmúlást mi is komolyan gondoltuk tagtársainkkal együtt, így aztán megtartottuk az idei piknikünket, hogy némiképp hagyományainkat megőrizzük. Ebben az évben vendégei voltunk a Morvay házaspárnak, akik felajánlották birtokukat erre a célra. Morvay József némi segédlettel igen finom pörköltet főzött számunkra. Tagságunk hölgy tagjai pedig igen sok fincsi süteménnyel leptek meg bennünket. Ezek után minden adott volt a jó hangulathoz. Szép számmal voltunk együtt ezen a délutánon, mondhatom igen jól éreztük magunkat.

A jó hangulatot az is bizonyítja, hogy mélyen estébe nyúlott beszélgetésünk, nótázgatásunk. Nagyon jól esik a kötetlen együttlét, a sok év alatt igen csak összekovacsolódtunk kis csapatunkkal.

Ezúton is köszönetet mondok Morvay Józsefnek és feleségének, hogy idejüket és energiájukat ránk áldozták.

Kovács Sándorné

kult. munkacsoport vezető

Figyeljen a vásárláskor!

Községünkben többen becsapva érzik magukat a METRÓ áruházban történt gáztűzhely vásárlása után.

A viszonylag olcsó áron értékesített gáztűzhelyeket úgy forgalmazzák, hogy vezeték és palackos gázüzemeltetésre egyaránt alkalmasak. Sajnos az eladók nem tájékoztatják a gyanútlan vásárlókat arról, hogy a palackos gázra történő rácsatlakozás előtt, a tűzhelyet a szervizzel át kell alakítani, amely közel 8.000.-Ft-ba kerül.

Mínap, az áruházban járva, hogy meggyőződjek a panaszok igazságtartalmáról, megállítottam az egyik műszaki cikkek körül szorgoskodó alkalmazottat.

A következő párbeszéd zajlott le közöttünk:

- Uram, ezeket a gáztűzhelyeket propán-bután gázpalackkal is lehet üzemeltetni?

-Természetesen. Volt a válasz.

-Simán rá lehet csatlakoztatni a palackra a tűzhelyet, vagy előtte át kell alakítani?

-Természetesen, előtte ki kell hívni a szervizt, hogy alakítsák át a készüléket.

-Erről miért nem tájékoztatott anélkül, hogy megkérdeztem volna?

-Azért, mert ennyit tudni kell minden gáztűzhelyvásárlónak, hogy Magyarországon már évek óta nem forgalmaznak olyan gáztűzhelyeket, ami palackról működik.

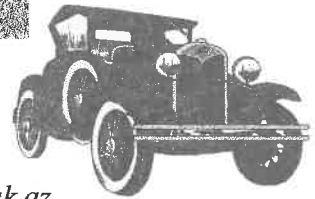
A választ udvariasan megköszönve, továbbmentem. A polcok és a targoncák között járva, rá kellett jönnöm, hogy nem is az eladó a hibás, hanem mi, jóhiszemű, buta és tudatlan vásárlók, akik a világ e legtermészetesebb dolgával sem vagyunk tisztában, nem tudjuk, hogy Magyarországon már évek óta nem gyártanak és forgalmaznak palackos gázzal üzemelő gáztűzhelyeket.

Horváth Jenő

Autósrovat

Magyarok az autóiiparban

Fontos szerepet játszottak az automobilizmus történetében

Bánki Donátról és Csonka Jánosról a legtöbb ember mindössze annyit tud, hogy ők találták fel a karburátort, más néven porlasztót. Azt azonban már kevesebben tudják, mekkora szolgálatot tettek ezzel az autógyártásnak, hiszen a porlasztó megalkotásáig a legtöbb autógyártó megdöbbentően kezdetleges és veszélyes módszerekkel jutatta be az üzemanyagot az égéstérbe. A két feltalálónak nem csak ez a találmánya szolgálta a gépkocsizás fejlődését, hanem több más alkotásuk is.

120 éve, 1881-ben született Galamb József. A Makóról származó autómérnök nevéhez fűződik a XX. század leghíresebb gépkocsijának, a Ford T-modelnek a megtervezése. Ez volt az első autó, mely már a század elején lehetővé tette, hogy az átlagember is kocsihoz jusson. Ebből a típusból mintegy 15 millió darabot gyártottak. Galamb nevéhez fűződik a bolygókerékes sebességváltó megalkotása is. Nemrégiben Makón szobrot állítottak a város szülőltjének.

Neves szakemberek voltak a maguk idejében még: Farkas Jenő, Paul Járay és Berényi Béla. Napjainkban a BMW egyik megbecsült fejlesztőmérnöke a magyar származású Anisits Ferenc, aki a bajor autógyár dízelmotor-programját irányítja.

Pécs- Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara az új kamarai törvény értelmében átszervezte a Gazdasági Önkormányzat működését. A magyar gazdaság előtt álló feladatok megvalósítása érdekében szakmák szerinti kereskedelmi és ipari tagozatokat hozott létre. A kiírt szakmai osztályválasztások lezajlottak.

Baráti Kör tagunk, Horváth Jenő a megye Élelmiszeripari Tagozatának Szakosztályi elnökségébe került.

Bízunk benne, hogy a kialakult kapcsolatrendszer szervezetünk működésében eredményt fog jelenteni és ezután elsőkézből kapunk tájékoztatást megyénk gazdasági helyzetének alakulásáról.

A legutóbbi számunkban tett ígéretünk alapján közöljük a MECSEKÉRC Rt. által részünkre elkészített lakossági tájékoztató írásos anyagát.

MECSEKÉRC Rt. lakossági tájékoztatója

Az egységes környezetellenőrzési monitoring céljai

Bevezetés

Kővágószőlős község a MECSEKÉRC Rt. volt uránbányáihoz, legnagyobb, 3. sz. meddőhányójához és a II. perkolációhoz legközelebb eső lakott település. Földrajzi elhelyezkedése feltétlenül indokolja, hogy kiemelt figyelmet fordítva rendszeres környezetvédelmi méréseket végezzünk a településen és környezetében. Az ellenőrző tevékenység kiterjed a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek, valamint a levegő vizsgálatára.

A monitoring tevékenységünket éves tervek szerint szabályozottan végezzük, az eredményekről éves jelentések formájában számolunk be, amelyeket az illetékes hatóságoknak megküldünk.

A mintavételi hálózat, és a mérési gyakoriság évente felülvizsgálatra kerül és szakmai indokok alapján döntünk az esteleges bővítésről, illetve a szükséges csökkentésről.

Lehetséges szennyező források

A falutól délre helyezkedik el a 3. sz. meddőhányó, amely felületének nagyobb része 1996-2000 között a rekultiváció folyamán lefedésre került. Egy kisebb részt nyitva hagyva jelenleg erre a helyre kerülnek az üzemudvarok lebontott építési törmelékei. A rekultivációs munkálatok végeztével a meddőhányó egésze fedett lesz oly módon, hogy gyakorlatilag teljes mértékben meggátolja a többlet-radioaktivitás kijutását a környezetbe.

A közelmúltban fejeződött be a község határában elhelyezkedő ún. 2. sz. perkolációs meddő teljes anyagának átszállítása a végleges lerakóhelyre, a 3. sz. meddőhányóra. Itt a meddő helyén minimum 1 m vastagságú inaktív fedőréteg kerül kialakításra.

Az átszállításra azért került sor, mert a III. meddőhányó földtani és hidrogeológiai szempontból sokkal kedvezőbb helyzetben van és így az ellenőrzés is nagyobb határfokkal végezhető.

Radiológiai monitoring

Minden anyag tartalmaz több-kevesebb radioaktív anyagot, a mindenütt meglévő háttérsugárzás ebből, illetve a kozmikus sugárzásból adódik. Kővágószőlősön a környezeti sugárzás természetétől fogva magasabb a magyarországi átlagos háttérsugárzásnál. Ennek az az oka, hogy a magasabb urántartalmú kőzetek, amelyből a bányászatkódás is történt, a község területén

és közvetlen környezetében több helyen a felszínen vagy annak közvetlen közelében húzódnak.

Sugárvédelmi ellenőrzéseket a község területén is végzünk, lemérve a háttérsugárzáshoz viszonyított esetleges többletet, vizsgálva a radiológiai környezetterhelést és a lakosság ipari tevékenységtől ill. szennyezéstől eredő többlet sugárterhelésének a mértékét. Már az uránérctermelés és ércfeldolgozás időszakában (amikor a bányák és az ércdúsító üzemszerűen működtek) végeztünk rendszeres méréseket.

A mérések kiterjedtek az emberi környezet elemeire: a talajra, levegőre, a levegőben lévő és abból kihulló porokra, a felszíni és felszín alatti vizekre valamint a természet és vadon élő növényzetre. Az éves rendszerességgel lefolytatott vizsgálatok eredményei sohasem jeleztek rendkívüli értékeket. A radioaktivitás mérések eredményeiből kiszámítjuk a lakossági többlet sugárterhelést és összevetjük azt a mindenkori határértékkel.

A rekultiváció időszakában a korábbiaknál részletesebb és átfogóbb radioaktivitás-vizsgálatokat végzünk. Ezt az is indokolja, hogy a község déli határában elhelyezkedő 3. sz. meddőhányóra kerül a rekultivációs tevékenység keretében elszállított összes uránipari hulladék (más meddőhányók anyaga, lebontott épületek törmeléke, kiszertelt berendezések stb.). E tevékenységből adódó többlet, de határérték alatti sugárterhelés az ára annak, hogy néhány éven belül a bányaterületek teljes körű rekultiválásával a kővágószőlős környezeti többlet sugárterhelést egyszer s mindenkorra gyakorlatilag nulla értékűre, illetve a kimutathatóság határa alá csökkentjük.

E tevékenység lakossági többlet-terhelésének a folyamatos vizsgálatára Kővágószőlősnek a munkálatokhoz és a meddő szállítás útvonalához legközelebb eső kiskertjében egy folyamatosan működő monitoring állomást üzemeltetünk, amely óránkénti bontásban regisztrálja a legfontosabb radioaktív paramétereket: a gamma-sugárzás dózisteljesítményét valamint a levegő rövid és hosszú élettartamú radionuklid összetételét. Az adatokból kiszámolható lakossági sugárterhelési többlet nagy biztonsággal a lakossági határérték (1 mSv/év) alatt van. Az eredményeket rendszeresen megküldjük a sugáregészségügyi kérdésekben illetékes Baranya Megyei ÁNTSz számára, amelyik ellátja sugárvédelmi tevékenységünk hatósági felügyeletét.

/folytatás a 11. oldalon/

/folytatás a 10. oldalról/

Környezetföldtani monitoring

A radiológiai monitoring keretében vett minták talaj-közvetlen elemzésre is kerülnek. A fentebb felsorolt potenciális szennyező forrásokról szintén a szél által kerülhetett a szennyezés a területükre (radioaktív és nehézfém egyaránt). Ezen esetlegesen létező szennyezések megismerését szolgálják a begyűjtött minták nyomelemzése.

A Talajtani Monitoring alapvető célja továbbá annak felmérése, hogy az U-bányászathoz és ércfeldolgozáshoz kapcsolódó létesítmények környezetében, elsősorban a mezőgazdaságilag művelt területek talajában, történt-e ezen tevékenységek következtében fellépő szennyeződés. A mintákban 70 elem került elemzésre (pl. As, Cr, Ni, Cd, Fe, Cu stb.).

A monitoring keretében vizsgált létesítmények: P2 perkolációs terület, I. és III-as meddőhányó. Ezekre kerültek a szegény ércek és a meddő kőzetek. A szennyeződések a környező területekre a szél általi kiporzással és a leszivárgó csapadékvizek által kerülhettek.

1999-ben kerültek kialakításra a szakhatósággal egyeztetve e két létesítmény körüli monitoring szelvények. Az I-es meddőhányó és a P2 perkolációs terület mentén 10 darab, míg a III-as meddőhányó környékén 1 szelvény mentén történtek 2000-ben a mintázások és a mintákból az elemzések. A szelvények 10, 50, 100, 250 és 500 m-ében történtek a mintázások. A minták a talaj felső 40 cm-éből származnak. Az elemzési eredmények azt mutatják, hogy egyetlen elem koncentrációja sem lépi túl a megengedett egészségügyi határértéket. Tehát ezen objektumokról nem került ki szennyeződés a környező mezőgazdasági területekre.

A mintavételi terv a Baranya Megyei Nővényegészségügyi és Talajvédelmi Állomással egyeztetve került kialakításra.

Hidrogeológiai monitoring

A hidrogeológiai monitoring keretében községi ásott kutak, források, felszíni vízfolyások és a két említett szennyezőforrás környezetében megfigyelő fúrások mintázásával végezzük ellenőrző tevékenységünket. A mintákon a vízben oldott anyagok elemzését, radiológiai (urán és rádium) elemzését, illetve toxikus és nyomelemek vizsgálatát végezzük.

A vizsgálatok célja, hogy folyamatosan nyomon kövessük ezen objektumok környezetében a felszíni és a felszín alatti vizek állapotát, a víz áramlási irányait.

A felszín alatti vizek áramlási irányai a morfológiai okokból is déli irányba, a Pécsi-síkság felé mutatnak. Az ilyen irányú áramlást tovább erősíti, hogy terület nagy része az I. üzemben hatóságilag előírt szivattyúzással folyamatosan tartott mintegy 100 m mély depresszió hatósugarán belül van. (Ezt az intézkedést a környező Törtogói és Pellérdi vízbázisok védelme érdekében tettük). Ez azt jelenti, hogy a vízben oldott szennyező anyagok déli irányba a depresszió mélypontja felé áramlanak, amit alátámasztanak a monitoring fúrások adatai is.

Az így kialakult vízáramlási kép miatt Kővágószőlős felszíni és felszín alatti vizei nem szennyeződhetnek az uránipari objektumok által, amit a községi ásott kutak vizsgálati eredményei is bizonyítanak, a vizsgált komponensek mindenhol az ivóvízre megállapított határérték alatt vannak.

A környezetvédelemről

Magyarország sikeresen zárta le az EU-s csatlakozási tárgyalások során a környezetvédelem fejezetét. Ez az egyszerű alaphelyzet a környezetvédelem ügyét csak a sajtóból kísérők számára is egészen jelentős eredménynek számíthat. A bennfenteseknek tudomása lehetett arról, hogy nem állnak annyira rosszul a dolgok, ahogy első pillantásra és az EU- szakértőknek tűntek. A Minisztérium szakemberei korábban is rengeteg feladatot végeztek el ezzel kapcsolatban, csak munkájuk gyümölcse nem tudott megjelenni, mert ebben a kiscsapat minisztériumban is akadnak más fontosabb dolgok; például a minisztercserék (Pepó, Ligetvári, Turi-Kovács) amelyek rendíthetetlenül folynának, ha adna még valaki az FKGP elnökének szavára. A lényeg azonban az, hogy a kilenc fejezetrészből csak négy témakörben kellett ideiglenes

engedményeket kérni. Aki azonban mindebből azt a következtetést vonná le, hogy közel van a Kánaán, az nagyot téved. Rengeteg feladat sorakozik még ebben a témában is az ország előtt. Környezetvédelmi szakembereket idézve a teljes megoldáshoz szükséges összeg 2800-3 ezermilliárd forint lehet. (Magyarország egy éves össztermékének egynegyede) ez a szám ijesztő, nem véletlenül vetik el a politikusok a környezetvédelem gondjainak megoldását. Így aztán azt is meglehet érteni, hogy egyes esetekben miért kérünk 2012-ig szóló eredményeket, mint például a kétezer lakosúnál kisebb településeken építendő szennyvíztisztító létesítése esetén. Magyarország vállalta, hogy a visszagyűjtendő hulladékok arányát 36-ról 50 százalékra emeli. Ez elsősorban a háztartási hulladék szelektív gyűjtését jelenti, azon-

ban ehhez meg kell teremteni a szükséges háttérpárt, a szelektív lerakókat, a szállítást. Közben PHARE-pénzből folyik a felmérése a lerakóhelyeknek, amelyekből ma körülbelül 2200 mérgező. Az már bizonyított, hogy Bonyhádnál három éven belül az ivóvíz-készletet fenyegeti a mérgezés, de gyors reagálásra máshol is szükség volna. Illés Zoltán, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnökét idézve: „A környezetvédelem ügye még inkább felértékelődik majd, vagyis: ne dugjuk homokba a fejünket, mert az abban levő veszélyes hulladék még megárhathat az arcbőrünknek.”

/antinukleáris hírlevélből/

A Cs.K.V.E. KÖVÁGÓSZÖLŐSI CSOPORT HÍREI

A májusi hónapot egy szomorú esemény árnyékolta be. Az orfűi csoport két vezetője a Szervezeti Működési Szabályzat /nekünk a polgárőr biblia/ egyes szabályaira fittyet hányva, olyan intézkedéseket tettek az ottani vezetők, az elnök megkerülésével, ami a vezetőséget arra az elhatározásra készítette, hogy a sok szabályszegés miatt az ügyüket átadja a Fegyelmi Bizottságnak.

Az elmúlt hónapok eseményeiből: A cserkúti polgárőrök az éjszakai járőrözés során felfigyeltek egy személyre, aki a sötétben elbújva betörő szerszámokkal, zsákokkal felszerelve garázdálkodott a cserkúti szőlőhegyen. Az elbeszélgetés során a személy beismerte, hogy korábban nappal járt a szőlőhegyen és ott már ki is nézte, melyik hétfégi házat fogja feltörni. Az elkövetőt az Uránvárosi Rendőrőrs járőrének adtuk át.

Szintén sikerként könyveltük, hogy a később nagy port kavart gólgotai papirtolvaj elfogásában is közreműködtünk. Erről azt hiszem részletesen nem kell írni, csak annyit még, hogy az elfogásnál a körzeti megbízott is jelen volt, és az első intézkedéseket ő tette meg.

A hónap beszámolóját a két falunap biztosításával folytattam, melyen több mint 20 polgárőr vett részt. Sem Kővágószőlősen sem Kővágótöttősen nem volt nagyobb rendzavarás, de mind a két helyszínen a túlzott italfogyasztás miatt egy-egy személyt rendre kellett utasítani.

A kővágószőlősi csoport a falujukban a nappali szolgálatot látott el, és segítettek a koncert biztosításában. Munkájukat

kiválóan látták el, amiért ezúton is szeretnék köszönetet mondani.

A kővágótöttősi csoport a biztosítást már előző nap elkezdte a sátor őrzésével, amit a programok végén másnapig biztosított. A munkában ők is rendkívül jól kivették a részüket, semmi panasz nem lehet rájuk. Nekik is köszönet a munkájukért. Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy a polgárőrök nevében mondjak köszönetet az önkormányzatoknak a biztosítás során jutott tüdőkért ill. Kővágótöttősen az elfogyasztott vegyespörköltért.

A két falunapot azonban megelőzte egy esemény. Már hagyomány nálunk, hogy pünkösd előtt felsétálunk a kolostorhoz, és egy kis főzéssel, játékkal, beszélgetéssel eltölthessük az időt. Szerencsére az égiek is kegyeikbe fogadtak bennünket, mert nagyon jó idő volt. A több bográcsban főtt, jobbnál jobb ételek mindegyike elismerésben részesült. Cserti János barátunk a gyerekeknek szervezett programokkal tette felejtethetlenné a napot. A végső megmérettetés mégis a férfi-nő kötélhúzóverseny lett, melyet végül a férfiak nyertek, de bevallom férfiasan, nagyon nehéz dolgunk volt.

A július 1-ei búcsú is probléma nélkül zajlott le a faluban. A rendezvény biztosításában 10 szőlősi polgárőr segédkezett, ezúton is köszönet a munkájukért.

"Védd a másét, hogy a sajátod is biztonságban legyen!"

**CZ.A.
alelnök**

Részvételünk a faluszépítésben:

**A ZSBK tagjai lefestették a templom bejárati ajtaját, valamint a főtéren két virágdezsát.
Köszönet Buzás József, Arató Istvánné és Grósz Jánosné munkájáért.**

Új szponzorálási stratégia a DDGÁZ Rt.-nél

Fókuszban a tömegsport

A DDGÁZ Rt. új hároméves támogatási programot dolgozott ki, amelynek lényege, hogy minden évben más – más módon – a tömegsport, a közterek, illetve a kultúra előtérbe helyezésével – járul hozzá a szolgáltatási területéhez tartozó települések fejlődéséhez. Július első napjaiban közel háromszázötven polgármester kapta meg a vállalat szponzorálási stratégiáját ismertető, jelentkezési lapot is tartalmazó levelét.

Újonnan kidolgozott hároméves támogatási programjának keretében a DDGÁZ Rt. idén a szabadidő aktív eltöltésében szeretné segíteni a települések lakóit. Ennek első lépéseként kosárlabdapalánkokat oszt szét a szolgáltatási területéhez tartozó falvak, városok között. A vállalat azért döntött a szponzorálás e sajátos formája mellett, mert nem csak munkájával, szolgáltatásával szeretné kivívni a fogyasztók elismerését, hanem igazi partnerként más területeken is hozzá szeretne járulni a közösségek fejlődéséhez

Dr. Palkó Zsolt, a vállalat PR-menedzsere hangsúlyozta, a DDGÁZ Rt. célja az, hogy a szponzorálásra elkü-

lönített összeget úgy használják fel, hogy abból a közösség minden tagja profitálhasson valamilyen módon. Ezért döntöttek olyan sporteszközök vásárlása és szétosztása mellett, amelyek mindenki számára hozzáférhetőek, és hosszú időn keresztül kiszolgálják a település lakóit. A DDGÁZ Rt. fontosnak tartja, hogy minél több helyen járulhasson hozzá a falvak, városok sportéletének fellendüléséhez, ezért július elején levelben kereste fel valamennyi szolgáltatási területéhez tartozó település polgármesterét, akiknek a borítékban található adatlap kitöltésével kell jelezniük igényüket a kosárlabdapalánkokra. A vállalat terve szerint a későbbiekben a tömegsporthoz kapcsolódó kisebb adományokkal (pl. pólókkal, vándorserlegekkel) is segíti majd a felszerelt palánkok aktív és rendszeres használatát.

